

Talousarvion 2016 ja taloussuunnitelman 2016 - 2019 lähetekeskustelu

VD/5292/02.01.00.00/2015

JTS/AT,HR,MJ

Kaupunginhallitus antaa kokouksessaan 8.6.2015 toimialoille kehyksen talousarvion ja -suunnitelman laadintaa varten. Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää esityksestään talousarvioksi 2016 ja -suunnitelmaksi 2016 - 2019 kokouksessaan 14.9.2015. Lautakunta käy kokouksessaan 9.6.2015 lähetekeskustelun taloussuunnitelman laadinnan perusteista.

Toimintaympäristön haasteita

Suomen kansantalous on erittäin vaikeassa tilanteessa. Talous on supistunut jo kolme vuotta eikä nopeaa käännettä parempaan ole näkyvissä. Tulevien vuosien kasvunäkymää heikentää työikäisen väestön määrän supistuminen. Väestön ikääntymisestä johtuva menojen kasvu aiheuttaa pysyvän lisähaasteen julkisen talouden tasapainottamiselle (VM, Julkisen talouden suunnitelma vuosille 2016 – 2019).

Ikäsidonnaisten julkisten menojen kasvupaineesta puolet kohdistuu pääosin kuntien järjestelyvastuulla oleviin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Koska sosiaali- ja terveydenhuolto on hyvin tarkasti lailla säädelty ja normeihin ohjattua, kuntien omat keinot menopuolen tasapainottamiseen ovat rajalliset. Toistaiseksi kuntien tehtävien ja velvoitteiden karsiminen on osoittautunut vähintäänkin haasteelliseksi. Kuntatalouden ja koko julkisen talouden ohjauksen ja hallinnan kannalta sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistuksella on lähivuosina ratkaiseva merkitys (VM, Kuntatalousohjelma 2016–2019).

Suomen uusi hallitus käynnistää strategisen hallitusohjelmansa (27.5.2015) perusteella välittömästi julkisen talouden tasapainottamisen tavoitteena 10 miljardin euron kestävyysvajeen kattaminen. Julkista taloutta pyritään vahvistamaan sekä nopeammin vaikuttavilla säästöillä ja rakenneuudistuksilla sekä pidemmän aikavälin uudistuksilla. Kuntien kustannuksia vähennetään yhdellä miljardilla mm. karsimalla lakisääteisiä tehtäviä sekä niiden toteuttamista ohjaavia velvoitteita.

Tulevan hallituksen rakennepoliittisista uudistuksista merkittävin on sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus. Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisratkaisu valmistellaan kuntaa suurempien itsehallintoalueiden (enintään 19) pohjalta. Kansanvaltaisuuden turvaamiseksi em. sote-alueita johtavat vaaleilla valitut valtuustot. Sote-alueet tuottavat alueensa palvelut tai voivat käyttää palvelujen tuottamiseen yksityisiä tai kolmannen sektorin palveluntuottajia. Sote-ratkaisun ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan julkisten sosiaali- ja terveyspalvelujen integraatio ja rakenneuudistus, seuraavaksi siirrytään yksikanavaiseen rahoitukseen, ja kolmannessa vaiheessa tavoitteena on valinnanvapauden ja tuotannon monipuolistaminen. Uudistuksen aikataulu ei ole vielä tiedossa.

Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala on tiiviisti mukana alueellisessa sote-valmistelussa. Toimiala huomio myös muut hallitusohjelmasta seuraavat lainsäädännön muutokset. Aiemmin päätetyistä lainsäädännön uudistuksista toimialaan vaikuttavat talousarviovuonna erityisesti sosiaalihuoltolain uudistus sekä päivystysasetuksen muutos.

Väestömuutokset ja kustannustason nousu aiheuttavat Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle vuosittain noin kolmen prosentin kasvupaineen. Sosiaali- ja terveystoimi on toiminut pitkäjänteisesti palvelutarpeen kasvun ja talouden reunaehtojen yhteensovittamiseksi mm. palvelurakennetta keventäen ja palveluprosessien tuottavuutta jatkuvasti parantaen. Palvelutuotanto on osoittautunut suurten kuntien vertailuissa kustannustehokkaaksi samalla kun palvelujen asiakastytyvyisyys on ollut hyvä.

Väestönkasvu ja väestön ikääntyminen heijastuvat Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollossa kaikkien tulosalueiden palvelujen kysyntään myös jatkossa. Väestönkasvu on Vantaalla ollut ennakoituakin nopeampaa. Väestö kasvaa vuosittain noin 2 580 asukkaalla, ja yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa noin

650:llä. Työllisyystilanteen jatkuva heikentyminen näkyy erityisesti toimeentulotuen, lastensuojelun ja terveysasemapalvelujen tarpeen kasvuna. Esimerkiksi vuonna 2014 toimeentulotukea saaneissa perheissä asui 6 034 eri lasta.

Jotta toimiala onnistuu vaativassa palvelutehtävässään myös jatkossa, henkilökunnan työhyvinvointi on varmistettava ja kriittisten ammattiryhmien rekrytoinnissa onnistuttava.

Kehys

Kaupunginhallitus antaa kehyksen kokouksessaan 8.6.2015, ja tieto tuodaan lautakunnalle kokoukseen 9.6.2015.

Toimialan strategiset linjaukset

Kaupunginhallituksen hyväksymien taloussuunnitelman 2016 - 2019 laadintaohjeiden mukaan talousarviovalmistelun pohjana ovat valtuustokauden strategia ja keväällä 2015 tehdyn strategian väliarvioinnin johtopäätökset sekä talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma ja siihen laaditut jatkotoimenpiteet. Lisäksi tulee huomioida talousarvion 2014 toteutuminen sekä realistinen vuoden 2015 käyttösuunnitelman toteumaennuste, päätetyt ja tiedossa olevat lainsäädännölliset, organisatoriset ja toiminnalliset muutokset, sekä kaupunginhallituksen 8.6.2015 antama kehyspäätös.

Sosiaali- ja terveystoimi valmistelee talousarviovuoden strategiansa ottaen osaltaan huomioon kansalliset ja kaupunkitason tavoitteet ja velvoitteet sekä muut toimintaympäristöstä esiin nousevat toimialatason strategista ohjausta edellyttävät haasteet. Tulosalueet jalkauttavat strategiset linjaukset omille tulokorteilleen osana talousarvioprosessia käyttösuunnitelman laadinnan yhteydessä.

Valtuuston 18.6.2012 hyväksymän talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman 2013 – 2016 mukaisesti talouden tasapainottaminen edellyttää kaupungin menokehityksen olevan taloussuunnitelmakaudella 1,5 % tasolla. Yhdistettynä väestö- ja kustannustason muutoksiin vaade tarkoittaa käytännössä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan osalta noin 3 %:n vuotuista toiminnan tehostamista sekä kuluvana vuonna että taloussuunnitelmakaudella. Toimiala jatkaa TVO:n mukaista taloudenpitoa ja toimenpiteitä erityisesti tuottavuuden jatkuvaan paranemiseen pyrkien.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 9.6.2015 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään käydä lähetekeskustelu vuoden 2016 talousarvion ja vuosien 2016 - 2019 taloussuunnitelman laadinnan perusteista.

Käsittely:

Esittelijä lisäsi tiedon, että kaupunginhallituksen 8.6.2015 antama kehyksen tulot on 71,495 M€, menot 661,928 M€ ja toimintakate 590,433 M€.

Päätös:

Käytiin lähetekeskustelu vuoden 2016 talousarvion ja vuosien 2016 - 2019 taloussuunnitelman laadinnan perusteista.

Täytäntöönpano: -

Muutoksenhakuohje: 5. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

talous- ja hallintojohtaja Ari Toiva, puh. 09 8392 4290,
talouspäällikkö Hanna Romu, puh. 09 8392 1038,
erityisasiantuntija Marianne Juosila, puh. 09 8392 4206

Sähköpostiosoitteet ovat muodossa etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi